СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГА... ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 239. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 14 жовтня 1931. — VOL. XXXIX. No. 239. Jersey City, N. J., Wednesday, October 14, 1931. THREE CENTS.

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ СВОГО ПРЕДСТАВНИКА НА НАРАДИ РАДИ ЛІҐИ НАЦІЙ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Стимсон повідомив телеграфічно американського амбасадора Гібсона в Женеві, щоби він узяв участь в нарадах Ради Ліґи Націй, на яких має бути обговорена справа воєнного конфлікту між Японією і Китаєм.

Отсе перший раз засідатиме в Раді Ліґи Націй представник Злучених Держав. Уже з того кроку видно, що ситуація в Манджурії є надзвичайно критична та що властива війна може бути проголошена тамже формально кождої хвилі.

АРМІЇ КИТАЮ І ЯПОНІЇ.

ВАШИНГТОН. — Остання статистика военних сил, зібрана Ліґою Націй, подає, що в січні 1929 р. Китаи мав 1,800,000 жовнірів, Японія мала тоді 210,800 жовнірів, а крім того поліцію в силі 66,450 мужа.

Китайська фльота має 40,292 тон поємности, але всі кораблі є старої дати, бо найновіщі побудовані тому 20 літ.

Японська фльота має 798,394 тон поємности і є виекипувана на модерний лад.

ПРИВАТНА ЧИ ДЕРЖАВНА ЛІКАРСЬКА ОПІКА?

НЮ ЙОРК. — На 21-щім клінічнім конґресі „Американ Каледж оф Сордженс" говорив уступаючий президент цеї інституції, д-р Джеф Мілер, про недостачі контролі лікарською опікою з боку держави.

Він казав, що вистарчить розглянутися по муніципальних шпиталях, щоби переконатися, що тими шпиталями кермують лікарі, котрих знання є дуже мале, а етика дуже слаба. Отих лікарів наставляють ріжні політичні машини. І тому тільки 65% з 3319 шпиталів у Злучених Державах відповідають свому завданню.

АВСТРАЛІЯ МАЄ ЗАБАГАТО ПАРЛЯМЕНТІВ.

КЕНБЕРА (Австралія). — Федеральний уряд проголосив референдум у справі скасування 6 австралійських парляментів, домагаючися обєднання Австралії в однім сильнім федеральнім парляментарнім тілі.

ГУВЕР ПРОТИ ҐЛЬОРИФІКАЦІЇ БАНДИТІВ.

ВАШИНГТОН. — Не робіть з кримінального злочиння героя, підчеркнув президент Гувер у своїй промові, якою привитав радіом конґрес „Інтернешенел Асосіейшен оф Чіфс оф Поліс", котрий розпочав свої наради в місті Пітерсбурґ, Флорида.

Президент підніс, що край не потребує славлення і реклямовання бандитів, а тільки тих чесних полісменів, що наражають чи віддають своє життя у боротьбі з бандитизмом, бо це є властиві герої.

ФАРМЕРСЬКИЙ БУНТ.

НЮ ЛОНДОН (Айова). — Коло 500 фармерів напали на вязницю в Ню Лондон і освободили з неї Ронельда Гарта, літ 20, арештованого за те, що спротивлявся ветеринарському щепленню рогатої худоби.

Ветеранарі пробують корови, щоби дізнатися, чи вони не є заражені сухотами. Проти цього бунтуються фармери, так, що стейтова влада висилає народню ґвардію в допомогу ветеринарам.

ЗАПОВІДАЄ СТАТУЮ ЛЕНІНА В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. —Англійський письменник Джордж Бернард Шо виголосив радіом промову, призначену специяльно для Злучених Держав. У ній він кпив собі з того, що пишуть про нього зприводу його спостережень у Росії. Він каже, що як можна сміятися з Росії, коли Америка не може дати собі ради з безробіттям, маючи біліони долярів і великих банкирів. І як можна сміятися з неладу в Росії, коли в Америці не можуть дати собі ради навіть з ґенґстерами.

Накінець заповів, що так, як тепер видніє в Англії статуя колишнього бунтаря Джорджа Вашингтона, так буде видніти колись у Злучених Державах статуя Леніна.

КЕПОН БУВ ВИБАГЛИВИЙ.

ШИКАҐО. — Лава присяглих прислухується розправі проти шикаґовського ватажка бандитів, Альфонса Кепона, й при тій нагоді довідується, що його жінка їздила автомобілем, який коштував $12,000, та що він носив шовкові сорочки по $30 за штуку, за паски до штанів платив по $275 і купував їх відразу цілий тузин. За ковнірці платив по $2 за штуку, а за спідню білизну по $14.

Фармери-судді тільки похитували головами, коли їм показувано рахунки.

ПРОПОНУЄ МИССИС МОРО ДО СЕНАТУ.

НЮ БРОНСВИК (Ню Джерзи). — А. Гері Мур, демократичний кандидат на ґовернора стейту Ню Джерзи, заявив, що коли теперішній ґовернор Лярсон заіменує Миссис Моро сенаторкою на місце її покійного мужа, то він затвердить цей вибір, якщо зістане вибраний ґовернором.

КРОВАВІ РУКИ ЧЕКА СЯГАЮТЬ НА СУМЕЖНІ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ.

Московське правительство затривожене діяльністю української еміґрації в Европі. До боротьби з цею діяльністю совітський консуль у Львові, Лапчинський, звісний зі своєї пропаґандистичної роботи, переходить у Праґу. Замісць Балицького, який одержав вище становище, іменовано начальником ДПУ Реденса. У його діяльність включено також боротьбу проти українського національного руху в сусідних з Україною державах. У Париж післано двох аґентів ДПУ, найбільше знакомих з українськими справами й котрі зовсім свобідно говорять по українськи.

Усі дипльоматичні представники Совітів за границею одержали інструкції про необхідність боротьби проти українського національного руху за границею. В інструкціях указується, що головними гніздами української пропаґанди являються еміґрантські центри в Женеві, під проводом Андрія Лівицького, й у Парижі, під проводом Шульгина.

БУДДА ЗІ СМАРАҐДУ.

Один віденський збирач старинних річей купив статуетку Будди, виконану зі смараґду. Фіґурка важить 1,740 каратів. До Відня приїхали гості з Парижа, щоби оглянути цю рідку дорогоцінність.

ЛАТИНІЗАЦІЯ КИТАЙСЬКОЇ АЗБУКИ.

Радянська влада вводить латинську азбуку в китайському письмі в країнах, заселених Китайцями. Ґрупу письменних китайських робітників навчено читати й писати при помочі 28 златинщених знаків, замісць давних 5,000, в часі неціляих двох місяців. Освітна влада у Владивостоці рішила ввести примус навчання латинської азбуки в китайських школах Далекого Сходу та на орієнталістичному виділі державного університету Далекого Сходу.

КОТЮЗІ ПО ЗАСЛУЗІ.

Як звісно, волинських польонофільських послів Богуславського і Певного не принято до Конґресу національних меншин.

Посол Богуславський вніс до президії Конґресу протест проти неприняття його і Певного до Конґресу. Тому президент перед повним Конґресом представив, хто такі панове Богуславський і Певний, і чому нема для них місця на Конґресі побіч інших народів. На Конґресі мають місце ті, що дійсно працюють для свого народу. Президент дав рішучу відправу Богуславському відносно того, що він писав у своїй скарзі, а саме, що Конґрес приймає „нельояльних" громадян, а „льояльних" не хоче приняти. — Ми, сказав бесідник, не розуміємо „льояльности" по східно візантійськи. Не можна ділити громадян на дві катеґорії згори. Громадянин, що провинився, підлягає законові і карі. Громадянин, що не йде в розріз з законами — є льояльний.

Ці слова президента нагородив Конґрес грімкими оплесками.

Так скінчився виступ Богуславського в Женеві. — Котюзі по заслузі. („Час").

НАПИТОК „ВІЧНОЇ МОЛОДОСТИ".

Хто з нас не чував про казочний напиток „вічної молодости"? І ось казка починає перемінюватися в правду. Чеський учений, проф. Стокляса з Праги, на міжнародньому зїзді радіольоґів у Парижі виголосив реферат, у якому ствердив, що відповідно вжиті проміні раду можуть увільнити людство від старости. Старість на думку вченого, надходить наслідком заникання в людському тілі процесу окисцювання. Міжтим проміні „альфа" раду здержують цей упадок, а проміні „бета" і „ґама" піддержують окисцювання. Учений ствердив це вже на ростинах. Існує отже теоретична можливість відновлення клітин, наслідком чого людське життя далосяб продовжити.

СИНИ ОГРАБИЛИ БАТЬКА.

Із села Копець, пов. Вильно, пішов на війну Йосиф Квасцевський і тяжко ранений пропав без вісти. Всі вважали його за небіщика. Тимчасом Квасцевський жив, після вибуху російської революції дістався до Японії і тягався по ріжних краях. Доробився значного майна і дістався вкінці до Німеччини, де часть грошей стратив підчас банкового краху. Нарешті вернув під чужим назвищем у рідні сторони і став питати за родиною. Тимчасом про появу богатого чужинця дізналися два його сини, Стах і Михайло, й ограбили його, не знаючи, що це їх батько. Щойно в часі слідства Квасцевський довідався, хто його ограбив, і просив суддю за синами, але їх таки задержано в арешті.

ВІДКРИТТЯ СКАРБУ.

Англійський подорожник Гайтер привіз з Африки до Лондону кілька рубінів, діямантів і прібки золота. Цей подорожник оповідає, що віднайшов в Абісинії скарб королевої Саби, складений у підземній печері з міліонами дорогих каменів.

ЖІНКА ВБИЛА СПЛЯЧОГО ЧОЛОВІКА.

В селі Сторонна (біля Городка Яґайлонського) 44-літня Катерина вбила свого 51-літнього чоловіка, Івана Ліщишина. Вони мали 9 дітей, та жили в нужді й на цьому тлі приходило між ними до суперечок і бійок. Ліщишинова постановила вбити чоловіка, тому, як ішла спати, приготовила собі вигострену сокиру. Коло 3. год. над раном вбила чоловіка, завдавши йому кілька ударів у голову. Вбивниця стане мабуть перед наглим судом, тому про вбивство повідомили телефонічно прокуратора при окружнім суді у Львові.

ВАЛЬДЕМАРАС РОЗВІВСЯ З ЖІНКОЮ.

На питання одного з представників преси, чому розвівся з жінкою, Вальдемарас заявив, що причиною цього було поведення його жінки в часі його розправи. Після арештування Вальдемараса заявила вона, що не має нічого спільного з політичною діяльністю чоловіка і просила зміни прізвища. Присуд, який звільнив Вальдемараса, був для неї несподіванкою.

ВИДУРЮВАВ ВІД ТЕМНОГО СЕЛЯНИНА ГРОШІ ДЛЯ ДІДЬКА.

Гарасим Яриш із Гороздової (пов. Сянік) мав ріжні домашні прикрости, нездужала йому дочка. Тому в біді й темноті своїй постановив шукати помочі в „чудотворця" зі Львова, Федька Мариняка. Мариняк зумів видурювати від Яроша для „дідька", щоби відчепився від нещасного селянина, великі гроші, так, що бідний селянин продав для „дідька" шмат поля, а навіть часть хати, бо „дідько" був дуже ненаситний. Дав Мариняковi понад 3,500 зол. Вкінці справа опинилася перед львівським судом, який засудив Мариняка на 12 місяців тюрми, а його жінку на 6 місяців із відложенням кари.

КАЛІЧАНКА В ГРАДІ КУЛЬ.

У неділю, 13. вересня, стояло передмістя Чернівець, Калічанка, дві години в граді куль. Семичленна банда стріляла до хат і ніхто не важився вийти на вулицю. Хто знає, доки булоб це тревало, якби не надійшов був припадково поліцай Маєвський, який, наражуючи своє життя, запустився в бій з бандитами. У стрілянині ранено тяжко провідника банди Георгія Кавулю, а двох інших, Федоровського й Ореста Кавулю, вдалось арештувати. Решта бандитів втікла в корчі. Георгія Кавулю перевезено тяжко раненого до шпиталю.

І ВЕЛИКІ ХОВАЮТЬСЯ ПІД СТІЛ.

Ми вже писали про замах на Сталіна. Внаслідок цього замаху змінено охорону Сталіна, а навіть шоферів. Німецькі часописи пишуть про те, що первісну охорону Сталіна замінено Німцями, одначе замовчують спробу замаху. З Москви повідомляють приватно, що замаху взагалі не було. До кабінету Сталіна увійшов Грузин Чавнікізе і застрілився на очах Сталіна. Ця сцена так подiлала на Сталіна, що він сховався під стіл.

ЧАС УСЕ ВИЛІЧИТЬ.

Гери Гас з Филаделфії, новий президент „Америкен Бенкерс Асосіейшен", заявив, що ми живемо в зміненім світі і маємо розвязувати такі фінансові проблеми, яких ще ніколи не було. Та Гас певний, що банкирі їх розвяжуть, тільки треба пождати, бо час, як завжди так і тут, буде найкращим лікарем.

НАСЕЛЕННЯ ПІДЗЕМНИХ ОСЕЛЬ У САҐАРІ.

Недавно вернувся з Африки американський лікар Артур Торенс. Перебуваючи в нетрах середущої Африки від 1923 р., він відбув 19,000 миль дороги та відкрив у полудневій Саґарі невідоме нікому племя, що живе у підземних оселях і числить 10 тисяч душ. Воно подібне до Неґрів, однак є мабуть походження арійського і є потомками первісних людей, що прибули колись до Европи. Історія віднайденого племени мусить сягати тисячі літ назад. Що воно їсть і як живе, невідомо, бо не допускає нікого до себе. Торенсови вдалося про тих первісних людей дізнатися дещо від найближчих сусідніх племен.

КИТАЙ ГРОЗИТЬ ВІЙНОЮ

ЯПОНІЯ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ РІШУЧО ПРОТИ ВТРУЧАННЯ ЛІҐИ НАЦІЙ ТА АМЕРИКИ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Президент китайської републики, маршал Кай Шек, на засіданню уряду заявив, що коли Ліґа Націй не стане по стороні Китаю й не виступить проти Японії, то Китай тоді оголосить війну Японії. Китайці тримаються пакту Келоґа й виконують інші зобовязання міжнароднього характеру й перед Ліґою Націй, а коли їх права Японія порушує, то Китай має боронити їх усіми засобами.

Кай Шек уже почав улаштовувати нові бази для своєї армії й концентрувати її на нових позиціях. Та по всьому видно, що він не так готується до війни з Японією, як до боротьби з китайськими опозиційними ґенералами. Одночасно Японія готується до війни й розділила свою воєнну фльоту в стратеґічних місцях, включаючи ріжні китайські порти.

Японське правительство виступає проти втручання Ліґи Націй та Америки в його конфлікт з Китаєм. Японці знову робили предложення урядови Кай Шека розпочати негайно переговори в справі полагодження манджурського конфлікту. Для подання свого предложення Японія післала на своєму кружляку до Нанкіна амбасадора, що мешкав у Шанґгаю.

КЛОПОТИ ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — З огляду на рішучу поставу Японії проти втручання Ліґи Націй у її конфлікт з Китаєм, Рада Ліґи Націй знайшлася в тяжкому стані. На поважність хвилі вказує те, що на засідання Ради приїхали всі найвідповідальніші керовники закордонною політикою европейських держав. Члени Ради хочуть, щоб головство на її засіданнях у справі японсько-китайського конфлікту взяв на себе Бріян. Тепер головою Ради Ліґи є еспанський міністер закордонних справ.

В колах Ліґи Націй стараються, щоб еспанський представник „добровільно" відмовився від головства на користь Бріяна. Там кажуть, що тепер властиво загрожене саме істнування Ліґи, коли вона не полагодить китайсько-японського конфлікту, не стративши свого авторитету. Японія буде домагатися відложення обговорення її конфлікту з Китаєм, поки вона не залагодить своїх справ безпосередньо з Китаєм, від якого тепер чекає відповіди на свою ноту.

МОСКВА НА СТОРОЖІ РОСІЙСЬКИХ ІНТЕРЕСІВ.

МОСКВА (СССР). —Тут признають серіозність ситуації в Манджурії й не криються з тим, що Росія готується боронити всіми способами свої інтереси в Манджурії та на Далекому Сході. Росія не буде втручатися в китайсько-японський конфлікт так довго, як довго Японія не зачепить російських інтересів.

Сюди надходять з Китаю цілком певні відомости, що Кай Шек проголосить війну Японії, якщо Ліґа Націй не вирішить справи на користь Китаю.

БРІНІНҐ МАТИМЕ БІЛЬШІСТЬ У РАЙХСТАҐУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — На передодні відкриття засідань райхстаґу виявляється, що при підтримці соціялістів, які тепер не бажають у Німеччині мати виборів, уряд Брінінґа буде мати таку більшість голосів у парляменті, що він зможе утриматися при владі. В пятницю має прийти до голосування в справі довіря урядови, після того, як у райхстаґу буде обговорена діяльність уряду в часах, коли парлямент був „на вакаціях".

В Німеччині всі здивовані й поденервовані промовою Шахта на зїзді фашистів та ґітлеровців. Особливо дивуються, що він, визначніший фінансіст, піддався політичному сентиментови й у своїй промові розкрив деякі секрети, в які він був утаємничений як голова німецького державного банку. Преса домагається арешту Шахта й притягнення його до судової відповідальности за державну зраду. Шахт тепер перебуває в Італії, куди він виїхав негайно по своїй промові.

МЕК ДОНЕЛД БОРЕТЬСЯ ЗА СЕБЕ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Премієр Мек Донелд знаходиться в свому виборчому окрузі Сиґем. Виставлення ним кандидатури до парляменту в цій окрузі, де робітнича партія викинула його зі складу своїх членів, навіть його приятелі вважають дуже ризиковним.

Мек Донелд уже виступив з першою своєю передвиборчою промовою на зібранню 1,500 майнерів. Зпочатку його стрінули легким псиканням з ґалерії, але скоро ці псикання припинилися. Мек Донелд говорив з таким запалом, як ніколи. Він рішучо заявив, що родився робітником і хоче вмерти робітником. Своїх переконань не зрадив і ті, що тепер критикують його, згодом скажуть, що він мав рацію. Пригадав він ті часи, коли в свому помешканню за свої тяжко запрацьовані центи будував Партію Праці. Цим виступом Мек Донелд здобув собі симпатії серед слухачів.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Продинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІД КОНКУРЕНЦІЇ ДО КООПЕРАЦІЇ

Коли розійшлися перші вісти про те, що французький премієр Ляваль рішився відвідати Вашинґтон, почали ломити собі голову, які то справи будуть предметом його нарад з представниками американського уряду. Офіціяльно твердили, що ця візита має бути тільки виразом французько-американської приязни, та що Ляваль не везе з собою ніяких плянів, а тільки хоче прислухатися тому, які є погляди Америки на ріжні міжнародні справи.

Згодом вже стало відомим, що вашинґтонський уряд повідомив Ляваля через свого амбасадора, що можливо буде між ними мова про воєнні довги. Та цілком природно говоритимуть теж і про інші справи, бо в теперішних важких і напружених часах дипльомати не подорожують для розривки, а для шукання заради від економічної кризи і безладдя.

Тому бизнес буде головною причиною поїздки Ляваля до Злучених Держав. Він схоче переконати Америку, як це подають ближче поінформовані, що їй треба йти разом з Францією, бо ті обидві держави мають у себе нагромаджену подавляючу більшість світового золота й тільки вони можуть його виняти зі складів і економічно урухомити. Ляваль уже започаткував економічний союз Франції з Німеччиною. До нього хочуть тепер втягнути Злучені держави і Велику Британію, себто створити таку сильну економічну кооперацію, яка, контролюючи вже тепер 42% усієї продукції світа, мала би спромогу й силу урегулювати продукцію й приноровити її до збуту, а в першу чергу усунути зпоміж себе конкуренцію, яка є непотрібною витратою енергії й гроша.

Отсей економічний плян кооперації передбачає усунення цлових мурів і продукцію певних товарів у таких краях, де можна продукувати найменшими коштами. В цей спосіб хочуть зменшити значно ціни на товари. А коли усунеться теж злишні видатки на конкуренційну рекляму й облекшиться кошти транспорту, то це все принесе всім краям загальне подешевіння товарів. Замісць конкуренційної боротьби між ріжними державами настала би розумна міжнародня господарка, яка зрівноважила би продукцію з консумцією, а тим самим відвернула би періодичні повторення господарських кріз.

Як бачимо, то біда, яка тепер докучає всім, заставила світ подумати про нові методи світової господарки.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА

Коли збройна боротьба за українську державу припинилася з відступом українських військ з рідних теренів, то частина вояків, замінивши свій меч на освіту, стала студіювати у високих школах за кордоном, щоб придивились до життя чужих народів та загартувати, підготовити себе до боротьби за соборну незалежну українську державу.

На початках, приблизно в році 1921, українське студентство було розпорошене по цілому світі, незорганізоване, не могло виявити себе, не могло провадити далі національної роботи за кордоном. Хибу цю молодь відразу відчула й вже в 1922 році створено Центральний Союз Українського Студентства (ЦЕСУС), що обєднував у своїх рядах українське студентство як з Великої України, так і з Галичини, Буковини та Зеленого Клина. Треба було великого орґанізаційного хисту й уміння, самопожертви, щоб обєднати студентів Українців, вихованих в ріжних країнах з ріжними культурними стремліннями. Та на славу української молоді треба сказати, що всі трудноші були переборені. ЦЕСУС уявляв і тепер уявляє з себе справжню соборницьку орґанізацію; там зорґанізоване свідоме студентство з усіх закутків української землі. Загумінковість місцеву переборено. Підюджування Наддніпрянців на Наддністрянців і навпаки, що не ґідне чести свідомого Українця взагалі, а студентства зокрема, усунено й утворено загально-студентську орґанізацію.

Місцем осідку управи ЦЕСУС-а є Прага, де раніш була скупчена більшість українських студентів. Центральний Союз ставить своєю цілю всебічну, моральну, культурну, станову й матеріяльну допомогу своїм членам у їх стремліннях осягнути фахову освіту. ЦЕСУС має такі відділи: 1) загальний секретаріят; 2) відділ економічний; 3) відділ міжнародних зносин, 4) відділ культурного суспільного виховання й видавництва.

Культурно-суспільний відділ видавав місячник „Український Студент", а тепер видає „Студентські Вісти". Крім того видано богато брошур для пропаґанди серед чужинців у ріжних мовах: французькій, німецькій, анґлійській і т. д. Економічний відділ зорґанізував був допомогу студентам, що були в скрутному матеріяльному стані. Також студентство допомагало Рідній Школі, українським високим школам, які були загнані Поляками в підпілля.

У короткій ґазетній замітці не можна дати перебігу діяльности ЦЕСУС-а за 10 років його істнування, а тому зупинемося тільки на найцікавішім, а саме на міжнародних зносинах ЦЕСУС-а.

ЦЕСУС мав на меті навязати пляновий контакт зі всіми чужинецькими студентськими й нестудентськими орґанізаціями й стати рівноправним членом міжнародніх студентських орґанізацій. Виконати це завдання було не так то легко, бо звичайно представлене на міжнародних зїздах студентства буває від певних держав: Франції, Анґлії, Німеччини, Румунії, Польщі і т. д. Отже українським студентам було дуже тяжко здобути собі місце на міжнародньому полі, бо нас „заступали", наші вороги, окупанти, що претендували, як Москалі, так і Поляки й Румуни, на заступництво всього студентства цілої території. Отже виходило, що місця українським студентам не було на міжнароднім полі. Становище Централі Українського Студентства було надзвичайно тяжке. Та вояки знали, що робити: наступати, битись, атакувати ворога й завойовувати собі належне місце. Студентство на зїзді наказало управі ЦЕСУС-а: „в справі взаїмовідносин між ЦЕСУС-ом та міжнародніми студентськими орґанізаціями доручається управі ЦЕСУС-а **домагатися** приняття ЦЕСУС-а в члени їх, наскільки того вимагають інтереси українського студентства". Далі читаємо в резолюціях від 1—10 липня 1924 р.: „Управі ЦЕСУС-а доручається при виступах на міжнародньому форумі завсіди зазначати, що загал студентсва московського, польського й румунського не тільки не боронить українських студентів перед переслідуванням їхніх політичних та академічних влад, а навпаки — бере само участь у тому переслідуванню".

Виконуючи постанови зїзду, відділ міжнародних зносин розвинув жваву діяльність; вів пропаґанду серед студентських орґанізацій чужих народів. На початках українське студентство старалось використовувати ситуацію, вигідну на міжнароднім форумі. В 1924 році ЦЕСУС зміняє свою тактику й переходить до наступу, до створення сприятливих для себе обставин на зїздах міжнародніх, знаходить серед студентів інших народностей своїх прихильників і з ними разом виступає. Було звернено увагу на студентство народів бувшої Росії, Білорусів, Грузинів, Вірменів, Литовців, Латишів і ін. ЦЕСУС прийняв активну участь у створенню „Обєднання студентів еміґрантів Сходу Европи", до якого належали студенти майже всіх народів бувшої Росії, що були в Чехословаччині. Жваві зносини були також з студентськими орґанізаціями чеськими, болгарськими, юго-славянськими, та з іншими не словянських народів.

Таким чином українське студентство підготовило ґрунт для себе і рішучо домагалося своїх прав на конґресі студентського союзу у Варшаві, на зїзді заграничних відділів у Будапешті та на зїзді Европейського Студентського Допомогового Фонду і стає рівноправним членом цих орґанізацій, як і ті студенти, що мали свою державу. Не один раз українській делеґації приходилось вступати в бій зі своїми противниками Москалями та Поляками й тактичним поведенням, умінням промовити до чужих студентів, Українці відвойовували собі належне місце серед студентів інших народів, тим самим поширювали і знайомили чужі народи з інтересами українського студентства, а рівнобіжно з українською проблемою в широкому розумінню цього слова.

На зїзді Европейського Допомогового Фонду в замку Ельман (Баварія) в 1924 р. Українці добивались того, щоби всі справи українські були відокремлені від московських, щоб не змішували (студенти інших народів) Українців з Москалями. Це дуже зацікавило чужих студентів, які ввесь час просили Українців поінформувати їх про українську літературу, культуру та політичні стремління. Всі резолюції, що так, чи інакше тикались Українців, були ухвалені в прихильному дусі, бо то вибoрола делеґація Українців. Делеґація була також улаштувала виставу праць українських студентів, яка була майже найкращою з усіх студентських виставу, що були в Ельман.

Не стану тут перечислювати всіх конференцій, на яких були Українці, й як вони там поводились. З вище наведених прикладів видно, що добре зорґанізоване наше студентство велику роботу проробило на міжнародньому полі. До цього часу ЦЕСУС запрошують на зїзди всі міжнародні орґанізації. Чому це сталося? Тому, що ЦЕСУС виділив зпоміж себе справних борців, знавців міжнародніх стосунків, та людей, що добре володіють мовами. Так, наприклад, на конференції завжди бував як абсольвент високої школи п. Орлецький, що володів мовами: німецькою, французькою, анґлійською, латвійською, румунською, чеською, польською, російською і ін.

Праця ЦЕСУС-а, це справжня національна робота, якої успіхи чи не успіхи цікавлять нас усіх, до якої ґрупи ми неналежалиб. Кождому зрозуміло, що проторення шляху на міжнародньому форумі, як це робить наше студентство, не звязане з якиминебудь особистими інтересами. Ніколи представники ЦЕСУС-а не хвалились, що вони роблять велику національну роботу. В національній роботі, де нема фальшу, а робиться справжня патріотична, корисна робота, нема часу на самохвальство. Треба розріжняти справжню національну роботу від фальшу. Під плащиком національним багато тепер прикриваеться спекулянтів, які не здібні нідочого; навіть не можуть розібратися, де починається справжня національна праця, праця громадська, суспільна, а де починається їх власна кишеня.

Лжепророками наше громадянство часто вводять у блуд. Воно не відчуває того темпу життя, яке відбувається на рідних теренах. Наше громадянство жие старими часами, віджилими настроями, якими жили наші діди.

Наше грмадянство в Америці ще й досі кохається в своєму національному примітивізмі, в своїй, правда, чарівній і гарній етноґрафії: пісні, танках, музиці, вишивках, а також і таких „здобутках цивілізації", як горівка чи примітивні „балі". Та з цим ще далеко нації до політичного визволення. Піснею, танками й музикою держави не збудуєш.

Оцінено діяльність ЦЕСУС-а і в Америці. Це зробило Обєднання, що за свої засоби надіслало представника на зїзд міжнародньої студентської помочи, що відбувся в Holyoke College, Massachussetts U. S., що тревав від 31 серпня до 9-го вересня. Заступник українського студенства, думаю, подасть звіт зі своєї діяльности на цьому зїзді. Та це заслуга громадської орґанізації, яка від літ виявила добру волю, піддержуючи ЦЕСУС у його скрутному стані. А що робить українське студентсво в Америці? Чи цікавиться воно тою справою, яку ведуть довгі роки їх брати в Европі, яких начислювалось біля 5,000 зорґанізованих? Тепер ЦЕСУС у своїх рядах не має стільки студентства, бо велика скількість студентів-вояків покінчила школи. Чи не почесна робота булаб американським студентам Українцям активно помагати праці ЦЕСУС-а, щоб далі повести справи українських студентів вперед ще краще, ніж то робили самі студенти в Европі? В Америці куди сприятливіші умови для праці українських студентів. Яка перспектива для молоді? Скільки вдячної, цікавої роботи, корисної для цілої нації, що бореться за своє життя.

Треба надіятись, що українське студентство в Америці спроможеться нарешті на зорґанізовану працю, бо напевно має досить здібних орґанізаторів та талановитих робітників у всіх ділянках, які ще на студентських лавках мусять пробувати свої сили, бо нічого відразу не дається, а тільки невпинною працею довгих років.

Інж. Н. Нововірський.

Ню Йорк, 10. X, 1931.

А. Кащенко.

З ДНІПРА НА ДУНАЙ

Оповідання для юнацтва з часів скасування Запорожської Січі.

(8)

— І в нас на Дунаю будуть по лісах горіхи?

— А певно, що будуть!

Василь похожав біля кораблів, оглядаючи їх з усіх боків і розпитуючи Очерета про всякі дрібниці. Його дуже кортіло попроситися до Турків на корабель та подратись по драбині на щоглу, й не зробив він цього тільки через те, що біля паланки вдарили в клепало.

Очерет обернувся на згуки клепала й збентежився:

— Щось сталося, — сказав він Василеви.

— Глянь, як усі біжать до паланки!

Вони пішли слідом за натовпом козаків на гору, де стояв білий будинок з великим ґанком. Ще здалека Василь побачив, що на тому ґанку кошовий Лях бив довбнею в клепало, а якийсь гладкий козак виривав у нього клепало з рук. Далі кошовий щось промовляв до козаків, і нарешті гладкого козака під вартою повели в паланку.

— З ким то отаман змагався? — спитав Василь. — Я не розібрав.

Очерет почав пояснювати:

— Паланочний полковник, певно, не поняв віри, що Січ скасовано й ставав Андрієві на перешкоді в справах походу. Тепер, бачиш, кошовий його арештував, а сам буде вільно господарювати.

Коли Запорожці розходилися від паланки, з берега потягло смачним духом. — Там кухарі варили на все військо вечерю: куліш з таранею та галушки з олієм.

Смачно повечерявши, Василь простягся на теплому від сонця та мягкому, як пуховик, піску й незабаром заснув.

Вечірня зірниця погасла, темноблакитне небо вкрилося блискучими зірками, зза плавні виринув місяць, і ніч оповила землю таємною темрявою й спокоєм. Стомившися за два дні на байдаках, козаки один по одному полягали спати й ще за довго до перших півнів понад річкою вже не чути було людського гомону.

Не спав тільки запорожський кошовий Лях зі старшиною. Не до сну було завзятому козакови, коли військо запорожське доручило йому, під тяжку годину, свою долю. Він звелів пригнати з степу паланочний косяк і вирядив у бік Січі сотню вершників на чати, по всіх же паланочних пекарнях загадав пекти на військо хліб.

У паланці новий отаман знайшов усього чимало: і грошей, і харчів, і зброї, а проте він усе ходив невеселий: його турбувало те, що на військо не вистарчало годящих для моря байдаків.

Вже проспівали перші й другі півні, а Лях усе ходив замислений понад берегом, заздро поглядаючи на турецькі кораблі, бо на тих кораблях так зручно й безпечно можнаб перевезти військо, колиб ті кораблі були запорожські.

На другий день Василь прокинувся під той час, коли сонце саме випливало зза кучерявих верб плавні. Очерет давно вже не спав, а Запорожці клопоталися біля байдаків, разом поглядаючи в бік Дніпра, де зпоза хвиль виникали плоти з рештою запорожського війська.

Скоро назустріч товариству до берега прийшов кошовий і наказав привести до себе паланочного полковника. Через кілька хвилин до берега, під вартою двох козаків, наближався старий Запорожець. Він був дуже гладкий та черевастий, але, не вважаючи на те, пишні сиві вуса, замотаний за вухо оселедець та спокійний погляд очей надавали його постаті поважний вигляд.

— Глянь на Дніпро, неймовірний! — сказав Лях засмученому полковникови. — Чи ти бачив коли, щоб військо запорожське ходило в походи плотами?

Полковник зблід на виду й скрикнув з розпукою:

— Ой, Боже наш... Боже милосердний! Краще булоб тобі, отамане, вкинути мене вчора в Дніпро, ніж дати дожити до цієї нещасливої години! Прости мені те, що я тобі вчора не повірив та візьми й мене з собою на Дунай — вірним побратимом тобі буду!

Почувши таке, паланочні козаки, що знали свого полковника за скупого дуку, почали глузувати:

— А млиниж свої кому подаруєш? А зимовники? А коні та вівці, що придбав?

— Не треба мені ні млинів, ні зимовників, ані худоби! — відповідав старий. — Нічого мені не треба, опріч козацької волі. Нехай зимовник буде захистком забіглим душам, а коней та всю худобу дарую на військо!

Такі речі старого полковника дуже всім подобалися. Отаман обняв його, а козаки закидали шапками.

Після того скоро повеселішав і Андрій Лях, бо полковник, що став тепер йому щирим порадником, умовив власника одного з кораблів, свого знайомого Турка, перевезти тисячу Запорожців до Акерману кораблем за гроші. Після обіду козаки почали вже й перетягати на той корабель увесь свій скарб, щоб полегчити байдаки.

Поки кошовий отак порядкував військо до дальшого походу, Очерет заохотив Василя поклонитися домовині запорозького кошового Костя Гордієнка.

Вони пішли від берега й, проминувши всі будинки, попростували горою понад кручами річища. Височенько на горбі, вкритім степовою травою й ріжноколіровими квітками, біліло чимало камяних хрестів. Проминувши кілька з них, Очерет спинився біля одного хреста, що був вироблений у плоскуватий камінь, і, знявши шапку, побожно перехрестився.

— От тут лежить незабутній наш кошовий! Пером тобі земля, славний козаче! Лиха була твоя доля на цім світі — дай же, Боже, щоб хоч душа твоя мала спокій!

— А чим, батьку, цей кошовий уславився? — спитав Василь.

— Волю козацьку обстоював дуже й не тільки про Запорожа дбав, а й про всю Україну піклувався. Я його добре памятаю: щирий лицар був... завзято рубався з ворогами...

Старий козак полинув думками в минуле й почав оповідати хлопцеві про великі події, що сталися за часів Гордієнка: про бойовища під Переволочною й Полтавою та про руйнування Кодаку й Старої Січі, так, що тільки над вечір вони повернулися до коша.

Два дні ще стояли Запорожці в Камяному Базарі, на третій же день кошовий підняв військо до схід сонця й почав поділяти всіх козаків по байдаках, а коли всі годящі байдаки були повні, дійшла черга й до корабля. Проте й корабель скоро був повний, а на березі ще лишилася ціла тисяча козаків. Тоді Лях доручив ту тисячу Бахметові, щоб той, забравши паланочні та полковникові коні, вів свою тисячу, кого пішки, а кого кіньми, суходолом понад лиманами.

Вже сонце стояло височенько, коли кошовий підняв на свойому байдаці гасло, щоб рушати, й за кілька хвилин увесь широкий Дніпро знову почервонів від козацьких жупанів.

Залунали понад розлогими берегами великої ріки голосні пісні молодого козацтва, й понесли ті пісні по всіх плавнях, по всіх надбережних ярах та байраках сумну звістку про те, що покидають Україну найкращі її сини, вигнані лихою долею, й лишається вона беззаступною, покривдженою сиротою.

Василь упнявся очима у вільну просторінь Дніпра й зелені береги островів.

— Який кругленький острівець... Гляньте діду! — звернувся він до Очерета.

— О, цей острівець мені добре знаний! — сказав той і, вівернувши ковнір сорочки, показав на грудях великий рубець.

(Дальше буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Січовик у потребі. — Коли хочете забирати голос у таких справах, треба завжди підписуватися. З критики „оборонців" годі Вам добути якісь арґументи, тоді й нема потреби про це писати, бо це не є ніякою критикою. Ваш заміт щодо Січовиків, співаючих у собвею, слушний. Людина в мундурі звертає на себе увагу вже своїм убором, а коли це ноша українська, тоді ще більше треба вважати на себе, щоби зробити на чужинців як найкраще враження. Тому треба поводитися дуже чемно та не робити нічого такого, що могло би бути іншим немиле. Собвей не є місцем, відповідним на спів.

В. О., Лорейн, О. — Про те все, що Ви пишете, вже була недавно мова. Вже знаємо, що в Вашій громаді є церковна боротьба. Це недобре явище. Але чейже все життя не повинно обертатися біля церковної боротьби. Коли поза нею буде щось цікаве, то про це напишіть, а ми радо помістимо.

Касієрка Відділу. — Як це може бути, що Ви пишете про свій відділ, безробіття і муншайн і навіть під тим не підписуєтеся? Боїтеся того, що пишете, що члени приходять пяні на мітинґи, та що мимо безробіття не звертають уваги на ціну муншайну. Але як маєте відвагу зробити закид, так і вмійте за нього постояти,

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПІЛСУДСЬКОМУ ПОДОБАЄТЬСЯ РУМУНСЬКЕ „ПІДСОННЯ".

Газети повідомляють, що Пілсудський поїхав на „відпочинок" до Румунії. Щось видно, він дуже потребує румунського „підсоння". Кілька місяців тому брат румунського короля, Микола, також потребував варшавського „підсоння" й перебув багато часу в Варшаві з Пілсудським і представниками ґенерального штабу.

Цікаво, хто поїхав з Пілсудським дихати румунським повітрям, чи не ті самі представники ґенерального штабу, що з князем Миколою дихали варшавським підсонням?

ЗНОВУ ХМАРИ В ЕВРОПІ.

В Гарцбурґу відбувся зїзд всіх правих войовничої опозиції до німецького уряду. Після цієї опозиції, що були лишили майже рік тому німецький парлямент, райхстаґ, рішили вернутися знову до парляменту, щоб там вести боротьбу проти уряду. Та властиво це боротьба не проти уряду як такого, але проти Версальського мира, проти польського коридора, проти заборони Німеччині тримати велику армію, проти плачення репарацій і т. п.

Що вийде з цієї боротьби, побачимо мабуть скоро, але спокою воно в Европі не воружить. Чи не тому так Пілсудському захотілося „подихати" румунським „повітрям", що з німецького небосхилу насувається така чорна туча, що з неї „град" може випасти й на польських полях?

НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ ГРЕМИТЬ.

Японія не звільнить Манджурії скоро. Про це годі тепер і говорити. Японсько-китайські непорозуміння поглиблюються, а з російського кордону все частіше починає гриміти. Там концентрується армія, як кажуть, щоб „дати помічну руку Китайцям". Отож вже гремить зі всіх сторін наоколо Манджурії.

Питання: чи воно так і перегримить, чи може полле така злива, що в крові потопить неодні змагання „характерників" з Ліґи Націй, що вже кілька років „відвертають" різні грозові хмари в Европі й в Азії. Коли гремить, то треба сподіватися зливи й до неї готуватися, хоч може вона й відвернеться.

ОБІКРАЛИ СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ.

Журнал „Індостріел Солідаріті", з 22 вересня, містить статтю секретаря „Дженерел Дифенз Коміті", Герберта Маґлера, з протестом проти того, що большевики затаїли в себе всі гроші, які вони зібрали на допомогу страйкуючим майнерам в Кентокі. На чолі збіркової акції большевиків свойть бувший редактор „Дейлі Воркер", а головний уряд збіркової акції міститься в Ню Йорку на Бродвею.

„Дженерал Діфенз Коміті" кілька разів просив, щоб цей комітет присилав допомогу голодуючим страйкарам-майнерам. Та большевики на всі прохання комітету нічого не відповіли й ніякої допомоги майнерам не дали. Маґлер каже, що большевики зібрали кілька тисяч долярів, але вжили їх на свої потреби, не давши нічого страйкарам. Таке саме було з большевицькими збірками на страйкарів у Колорадо, а також зі збіркою на оборону Сака й Ванцеті. Ніхто тих збірок, крім большевицьких лідерів, не бачив.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

До Головного Предсідателя У. Н. Союза, Впов. Добродія Миколи Мурашка, в Рочестер, Н. Й.

Вельмишановний Пане Предсідателю!

Поперед усього позвольте погратулювати собі щасливої операції і повороту зі шпиталю домів, та пожелати якнайскорішого повороту до повного здоровля, а з огляду на Вашу недиспозицію з того приводу отсею дорогою предложити, що слідує:

Криза з приводу депресії і безробіття дальше дається болючо відчувати членам і всій організації. Стверджений екзекутивою на піврічнім засіданню факт, що більші відділи краще дають собі раду і членам більшу підмогу, а малі відділи щораз меншу, та що з огляду на добро членів і всеї організації конечним є, щоби відділи лучилися, загал членів приймив до відома, але покищо ніякої акції в тім напрямку не виказує. Менші відділи щораз більше маліють і як так піде дальше, то зовсім щезнуть. До того щораз частіші замикання банків, у яких були депозити відділів, погіршують справу.

Осінь вже тут, отож треба повести якусь кампанію. Треба приєднувати членів, як це завше в тій порі року бувало, а передовсім треба знайти спосіб вдержання тих членів, котрих маємо. Старатися про нових членів, навіть у таких тяжких обставинах, є нашим обовязком, бо від того залежить розвій нашої організації; але старатися задержати тих членів, що вже зорганізовані, ми мусимо, бо від цього залежить істновання організації, бо без членів не може бути організації.

Ми не маємо в головній касі фондів на плачення вкладок за поодиноких членів і не маємо можности таких фондів зібрати, тай не можемо вкладок поодиноким членам кредитувати. Одначе ми можемо і, на мою думку, мусимо зробити щось загального для відділів, зглядно для організації, з чого посередно могли би члени користати.

Маємо, приміром, фонд запомоговий, якого законні обмеження майже не торкаються. Маємо невеличкий фонд народний і більший конвенційний, яким ми самі розпоряджаємо. І маємо зорганізований апарат, яким ми вже нераз і неодну поміч збирали і давали. З конвенційного фонду по $50,000 видається на конвенції що чотири роки. До слідуючої конвенції ще майже два роки. До того часу менші відділи не видержать, а ті, що лишаться, будуть мусіли лучитися при виборі делеґатів з іншими відділами, бо така була ухвала минулої конвенції. Значиться, й кошт слідуючої конвенції може бути менший. Отже може бути, що по двох роках і по конвенції в тім фонді може лишитися надвишка, яку можна би вже й тепер ужити на допомогу тим відділам, котрі інакше з того фонду користати не будуть.

Так комбінуючи і маючи на увазі передовсім добро організації і членів через злуку-консолідацію відділів, треба її перевести в спосіб, який би дав сейчас підмогу злученим відділам, а тимсамим злучившимся членам, в формі „організаційних нагород" за злуку.

Ця справа є такої ваги і натури, що вимагає не лиш виміни думок усіх членів головної управи і конкретної ухвали, але, може бути, й голосу членів через референдум і вироблення пляну, по якому далосяб її найлекше, найуспішніше і найскорше перевести.

Щоби члени лучилися, треба, щоби вони мали в тім власний інтерес, а саме поміч, якої тепер потребують. Думаю отже, що якби злученому відділові перенести з головної каси відповідну суму на розбудову власної каси, то члени найскорше зрозуміли би, що в їх злуці лежить не лише чисельна, але й фінансова їх сила. Коли би, приміром, дати злученому відділови, складаючомуся з 50 до 100 осіб, суму $100; відділови, зложеному зпонад 100 до 150 членів, суму $200; а відділам, що зложилися з 150 або більше осіб, суму $300, то це вже було би варте труду і заходів інтересованих членів. Для такої нагороди богатші відділи не вагалисяб лучитися з біднішими і багато інших перешкод далосяб усунути.

Нагороди могли би бути вищі або й подвійні, та найважніше, щоб акцію перевести якнайскорше, себто в якнайкоротшім реченці. Це щодо ратовання відділів і членів, зглядно організації, перед утратою членів.

Там, де треба ширшої помочи членам, з огляду на надходячу і заповідаючуся тяжку зиму, повинна організуватися ширша допомога через різні льокальні, випробувані досі способи, через зложені спеціяльні допомогові комітети, на руки котрих ті, що можуть, складали би запомогу для тих, що потребують. Хто праціює й заробляє, повинен по можности поділитися з тими, що не є на стільки щасливі. Як досі в таких випадках бувало, головна управа мусітиме дати приклад.

Щодо оживлення організаційної кампанією за новими членами, то це є залежне від поведення повищих акцій допомогових, бо депресія відобрала енергію й охоту до тої міри, що тільки успішна допомогова акція зорганізованим членам може вплинути на приєднування нових членів. У тій справі конечним є також більший видаток в формі організаційних нагород, які станули би в пригоді в теперішній скруті організаційному живчикови, то є організаційним урядовцям, і поможуть до оживлення організаційного руху. Головно щедріші нагороди, ніж бувало досі, повинні бути призначені за зорганізовання молодіжи.

В надії, що, розваживши мої думки, будете їх уважати відповідними передати членам ширшої управи до дискусії, що само собою буде становити початок акції, виміреної на добро організації і членів,

Остаюся з належним поважанням

Іван Каштанюк,
гол. рек. секретар.

Впов. І. Каштанюк,
гол. рек. секретар
У. Н. Союза

в Джерзи Сіти, Н. Дж.

Шановний Товаришу Секретар!

Я вповні спочуваю з Вами обома в головній канцелярії в труднім положенню організації і оцінюю Вашу відвагу явно висказати опінію про конечність переведення злуки відділів для забезпечення нашої організації, бо, хоч ніхто не заперечить, що в лучности сила, і в такій кризі нам тої злуки найбільше потрібно, то одначе ми всі знаємо, що ми скоріще до розлуки ніж до злуки, і часто незідні поставити особисті інтереси поза інтерес організації. Зважившы причини такого стану справи, треба сподіватися, що потрібна організації злука відділів не може йти так гладко, як про неї сказано, тим більше, що в цілости залежне від льокальних обставин інтересованих відділів, до яких одного й однакового правила застосувати не дасться. Певна річ, що й кільканадцять тисяч-долярний видаток для тої цілі можна вважати корисною інвестицією організації. Та що, приміром, проектована Вами подвійна нагорода в сумі $600 була би великою підмогою навіть для найбільших відділів і захотою до негайної злуки для членів. Алеж ми всі знаємо, що в нас, так як арештою в усіх інших цього роду організаціях, істнують різні „чинники", яким такої злуки не потрібно і які вони „за всяку ціну" будуть перешкаджати. Та коли би нам таким чином вдалося злучити бодай такі відділи, в котрих нема ніяких чинників посторонних і їх істновання є загрожене, і такі, в котрих члени зуміють інтерес організації поставити понад всякі інші впливи, та навіть коли би така злука вийшла тільки задля теперішної потреби і тільки на час теперішнього безробіття, то я вірю, що це дало би користь членам і організації і я не противився б якнайбільшому можливому видаткови для такої цілі, бо це дійсно одинокий з усіх оглядів оправданий і можливий спосіб допомоги відділам, то є членам.

Щодо ширшої запомогової акції безробітним, з якої могли би користати також члени тих відділів, котрі не мають можности злуки з іншими відділами, то ту справу треба ширше обговорити і щось рішучо зробити, бо таких відділів, що помочі потребують, а лучитися не можуть, може бути більше, і так, щоби намір помогти тим другим не пошкодив намірови допомоги першим. Щоби та ширша допомога не перешкаджала злуці. Річ ясна, що ми не годні давати всім відділам по $300 чи $600, себто висоту нагород за злуку, але не можемо лишити без помочи ті відділи, про які Ви пишете, що вичерпалися, або котрих гроші зістали „заморожені". Такі відділи, коли не мож нагородою, то позичкою чи кредитом заратувати треба, і з того самого жерела. А кромі того повести акцію загальну через утворені запомогові комітети на місцях, там, де її потрібно, і спільно з членами інших організацій і нечленами, даючи поміч своїм організаційним апаратом, органом і прикладом жертвенности, зачинаючи від себе.

Щодо факту, що від наміреної допомогової акції членам залежить кампанія еднання нових членів, я вповні з тим годжуся, тож для скорішого переведення дискусії і вироблення пляну поручаю Вам помістити цю переписку в рубриці „Організаційна переписка". Редакції поручаю цю справу спеціяльній увазі, а всіх членів головної управи прошу в той сам спосіб, то є в тій самій рубриці нашого органу, до кінця сего місяця висказатися в тих справах вичерпуючо і в такий спосіб, щоби дати більше проектів ніж самої критики, та щоби на тій підставі, себто на підставі більше проектів, можна було зладити найліпший плян акції і її на користь членів і організації негайно перевести.

Здоровлю і остаюся з поважанням

Микола Мурашко,
гол. предсідатель.

П. С. Доношу, що постійно вертаюся до здоровля і маю надію, що за пару тижнів буду міг прибути до головної канцелярії, де сподіваюся застати досить матеріялу, щоби про дальші рухи в тій справі спільно рішити. — **М. М.**

ДЕЩО ПРО ЗАКАРПАТСЬКИХ ЖИДІВ.

Нема одного села на Закарпатській Русі, в якому торговля не булаб у руках Жидів. Годі собі й уявити закарпатське село без Жидів. Жид з пейсами, зарослою бородою та в довгім халаті належить там, як Руснак-робітник або Гуцулка в червоній спідниці. Більшість людей, які слідкували відносини на Закарпатській Русі, осуджують кожного Жида та вірять, що лише він є нещастям тамошнього селянина. Воно до деякої міри і правда, бо в руках Жида сходяться всі нитки життя селян. Кожен селянин тут залежний від Жидів і поважає Жида як нотаря та жандарма, коли й не більше. Жид є тут торговцем, правним дорадником, банком і часто роботодавцем. Хоч Жид виглядає дуже скромно перед своєю крамницею, над якою не забув вивісити чеську вивіску, яка каже, що це торговля мішаних товарів, то він є тут паном. Рішає про те, коли хто може впитися та хто може купити собі новий кожушок до своєї ноші.

Бо тут майже все купують наборг. Харчі, горівку, одежу. А Жид підїде майже все. На щастя має стільки торговельного змислу, що чекає лише стільки, скільки йому можуть люди вернути. Зрештою, вельми часто йому навіть не вертають, лише відробляють Жидові довг. Жид буває так званим підприємцем, себто зобовяжеться обробити в свому режі, якусь часть ліса та наймає собі до того Гуцулів як робітників.

Державні ліси по більшости від тієї системи опустили, бо нерідко випадало так, що робітник не дістав від Жида за роботу ні сотика, лише трохи бараболь, муки та горівки. Жид дбав про те, щоби його гроші не дісталися куди інде.

Та треба признати, що закарпатські робітники переконалися, що тамошній Жид у більшости серіозніший, ніж їхній заможніший одновірець. Коли лісове підприємство дістав їх земляк і одновірець, діставали далеко меньшу заплату, а при цьому в роботі їх далеко більше мучили, ніж у Жида.

Того Жида ніколи не зробить. Він серіозний, бо не хоче, щоби його ненавиділи й тому, що хоче мати повагу серед людей. Позичає лише стільки, щоби не мусів своєї претенсії шукати в суді та щоби свого довжника не знищив. Нема в цьому сентименту. Жид безупину вдержує собі покупця, який у нього купуватиме помало, одначе правильно. Іншим вірителям не залежить на тому, чи знищать того вбогого „русинського" чоловіка, який до них приходить позичати в тій сліпій вірі, що на грошах заробить.

А кредит тут не легкий. Загально позичають так, що довжник платить із випозичених тисячу корон **корону проценту денно**, що рівняється 35%. Та це ще солідний кредит. Не треба забувати, що від Закарпаття недалеко є Румунія, де позичають на 40 процент. Тому тут люди не зачервоніються, як беруть із бідного Русина навіть 50% і більше.

Треба теж зазначити, що не роблять того лише самі Жиди, а робить навіть і Підкарпатсько-руський Банк, який, як ствердили, брав аж 54%! А директором банку є священик Константин Грабаль.

Останніми часами є в моді на Закарпатті векслеві позички. Несвідомий Русин дістане гроші на підпис, а не на гіпотеку і йому здається, що це ліпше. А що буде, як прийде день платности, як запротестують вексель, як прийдуть величезні векслеві кошти?

Бачимо це вже тепер дуже добре у Великім Березнім біля Ужока. Тамошній адвокат (!) пан Іґнац Мунк позичав також. Не робить того так, як ті дрібні Жиди. Не позичає стільки, скільки йому люди можуть заплатити, лише стільки, скільки від них може дістати при екзекуції. Жиди не мають совісти ні відваги вести такий бізнес і часто відступають адвокатові свої претенсії, які їм виглядають рисковні. А пан Мунк купує й не боїться нічого. Чого боятися би, коли бачить, що його бізнес приніс йому стільки, що до нього належать уже повні три четверті кількох сіл!

На такий бізнес пускається лише цивілізований Жид, а ніколи ортодоксальний, який дуже добре розуміє, що це таке село.

Та й не всі Жиди є такими панами села чи міста.

В Мукачеві дуже мало недостає до того, щоби Жиди творили більше ніж половину населення. Що то значить? Це значить, що усі не можуть жити лише з торговлі, хоч дуже часто задовольняються і найменьшими зарібками та хоч варість їх усього крамику не буває більша ніж кількадесять корон. Так повстає і на Закарпатській Русі жидівський пролетаріят, який вас дуже задивує своїм виглядом. Бо то небуденне побачити Жида, як у лісі рубає дерева, як циприть тягар на залізницю або як двигає на плечах мішок муки. Не використовує нікого, лише самого його використовує доля.

Талмуд каже, що є три роди нещасних людей: сліпі, бездітні й убогі. Чоловік і жінка, які живуть зі собою десять літ, а не мають дітей, мають розвестися. Мати діти це найважніший обовязок Жида. Жиди в Закарпатській Русі додержують приказів учених рабінів дуже строго, тому тут виростає верства людей (Жидів-пролетарів), про яких не кожен знає, що вони тут є. Це видиміниці. Їх заможніші одновірці не глядять на них найліпше, а люди іншої віри вважають їх покидьками власної раси. Тому булоб несправедливо твердити, що біду закарпатських Русинів завинили лише Жиди.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 2 жовтня помер член Тов. Івана Франка, від 306 У. Н. Союза, в Лінден, Н. Дж. Юрій Воробич. Покійний походив з села Залуже, пов. Рогатин. До У. Н. Союза вступив у жовтні 1910 р. До Лінден прийшов з перестунним листом вересні 1927 р. Покійний був щирим Українцем, брав живу участь в справах народних, як рівнож у товариських.

Прожив небіщик 57 літ. Був членом У. Н. Союза 21 літ та невмолима смерть забрала нашого щирого товариша.

Покійний полишив жінку й дочку в старім краю, а в Америці полишив з двома синами, Іваном і Василем, та дочкою Катериною, котрі перебувають у Бейонні, Н. Дж.

Похорон відбувся в понеділок, 5. жовтня, в год. 10 рано з дому сина Івана Воробича при великій участи членів Товариства та приятелів небіщика. Хай земля буде йому пером!

В. М., секр. від. 306.
в Лінден, Н. Дж.

Підчас війни розтаборився полк німецького війська в східно-галицькім містечку. На другий день Шльойма Перелес прийшов до рабіна й жаліється:

— Рабі, моїй дочці цієї ночі приключилося нещастя.

Рабін зітхнув спочуваючо та записав собі дату тієї нещасливої ночі.

Три місяці пізніще рабін довідався, що Шльоймова дочка привела на світ дитинку. Рабін приказав закликати Шльойму.

— Як це можливо? — питається рабін строго.

Шльойма мовчить збентежено. Нараз схопився й каже:

— Щож ви дивуєтеся, рабі? При німецькій техніці — ?

Зрадів.

— Ну слава Богу, мій льос не виграв!

— І чи ще радієш, що не виграв?!

— А якжеж, булоб прикро: бо я продав мій льос.

Батько: Ну, Берцю, як тобі пішло при іспиті?

Син: Ще й як, тату, мусите виїздити з тим питанням?

Наймичка (входить до кімнати): Правда, прошу пані, ви пані все говорили, що ця ваза в гостинній кімнаті переховувалася з роду в рід?

Пані: Так, або що?

Наймичка (набирає відваги та говорить скоро): Нащ рід скинув вазу на землю...

— Пане бос, скільки людей маєте в вашім офісі?

— Шість, а поправді пять, бо все-котрийсь із них є у вотерклозеті!

СПРАВЛЕННЄ ПОХИБКИ.

В місячнім фінансовім звіті за вересень переставлено суми заплачених місячних вкладок слідуючим відділам, що оцим справляється:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
188.	34.74	194.	15.63
189.	23.14	195.	36.46
190.	25.18	196.	38.10
191.	77.02	197.	32.77
192.	69.69	198.	119.99
193.	129.86		

Р. Слободян, гол. фін. секр.

ВІДОЗВА

до односельчан села Журів, повіт Рогатин.

До світової війни Журів був взірцевим селом. В селі не було ні одного москвофіла. Була в нас читальня Просвіти, шпихлір, каса позичкова й життя просвітне й економічне розвивалося дуже гарно. Однак світова війна зруйнувала все, а найбільше наробили шкоди ляцькі наїзники. Здавалося, що все пропало. Та ні, ми добре загартувалися на війні. Вернувши в рідне село, наша молодь взялася завзято до праці й відновляє читальню „Просвіти" й аматорський кружок та отвирає кооперативу і молочарню. Хоч які лихі обставини, то наші брати в Журові лихо переборюють і йдуть вперед. Для наших ворогів це сіллю в оці, бо в них того нема. Так ось вони насилають свою дику орду (минулорічна пацифікація), а та руйнує все. Не минула та дика орда і нашого Журова, нашої читальні, кооперативи та молочарні. Все зруйноване. В самій молочарні обчислено шкоди на сотні долярів. Оттак Ляхи думали зруйнувати культурно-господарський розвиток Журівців. Та ні! Наші завзяті Журівці власними силами, при малій помочи журівської іміґрації в Канаді, починають знова все урухомлювати. От як то щиро і завзято наші брати йдуть вперед. А чи ми, Журівці в Америці, подумали хоч про те, щоби помогти нашим братам в їх освітно-господарськім розвитку? Чи ми, Журівці, зорганізовані в тій цілі? Ні, ми тут байдужі до того всього. Многі з нас вже довгі літа живуть в Америці, але це не є ніяким оправданням. Будемо оправдані, коли зорганізуємося і подамо нашим братам помічну руку в їх тяжкій і такій важній праці на освітно-господарськім полі. Тому не гаймо часу, а берімся до праці спільно з нашими земляками в нашім рідним Журові.

По ближчі інформації пишіть до мене, а я всім радо дам відповідь.

Шлю щирий привіт всім односельчанам Журова.

Гриць Сенів.
H. Seniw,
360 E. Garfield Bl., Chicago, Ill.

Письменник і священник ведуть диспуту про створення Адама й Еви.

Письменник: Отче, що Господь створив жінку, щоби чоловікови не було скучно... то добре. Мущина й жінка проводять час, як можуть. Та що Бог обоє, чоловіка й жінку, посадив на одній і тій самій планеті — це вже й ви самі мусите признати — є й буде недобре!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. Запорожська Січ, від. 385, повідомляє, що триквартальний мітінґ відбудеться в неділю, 18-го жовтня, зараз по Сл. Божій. Проситься членів вирівнати залеглости і не спізнятися з вкладками. Секретар не буде вибирати вкладок по мітінґу ані в дома. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Іван Кіс, предс.; О. Шабатура, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Василія Великого, від. 214, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, 17 жовтня, в годині 7 ввечір, в гали парохії при 29 Галстед ул. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам, а особливо тим, котрі не приходять на мітінґ, щоби зайшлись і заплатили свій довг, бо в противнім разі стратять свої права в Братстві і У. Н. Союзі. — Олекса Сава, предс.; Теодор Дорош, кас.; Іван Паславський, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 1-шій пополудни, в Укр. Хаті на Гренінґ ул. Проситься всіх членів прийти на той мітінґ, бо контр. комісія має здати справоздання за 3 місяці і є інші важні справи до полагодження. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся на тім мітінґу член буде караний після статута. — Матвій Прихітко, предс.; Н. Триш, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Подається до відома членам Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, що місячні збори відбудуться 18 жовтня, в годині 1-шій пополудни, в Укр. Гали на Ірі ул. Обовязком усіх членів явитись на означений час. Довгуючі члени мають заплатити свої вкладки, бо щоби не нарікали, коли будуть суспендовані. — Іван Магас, рек. секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Ів. Франка, від. 103, повідомляє своїх членів, що засідання відбудеться в суботу, 17 жовтня, в годині 6.30 ввечір, в церковній гали. Кождий член мусить явитись, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени змолять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані і втратять право до запомоги. — Ів. Березовець, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 18 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в шторику брата Василя Фурдини, 2441 Іст. 29 улиця. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є дуже важна справа до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свою залеглість, бо в противнім разі будуть суспендовані. Місячні вкладки до У. Н. Союза будеєь відсилати 27 жовтня. — Микола Фрелик, предс.; Іван Гіль, кас.; Дмитро Колачко, секр.

ЦЕНТРАЛЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 90, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться 18 жовтня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Уряд просить членів прибути на мітінґ і вирівнати свій довг, котрий винни до Братства. — Мирон Комарницький, предс.; Ів. Надич, кас.; Ів. Луцацій, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18 жовтня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Напоминається довгуючих членів, що коли сего місяця не заплатять, то будуть суспендовані. — Ігн. Климишин, предс.; Самсон Деркач, кас.; Павло Сеньків, секр.

НЕСКЕГОНІНҐ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 231, повідомляє, що мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в Укр. Нар. Домі. Проситься всіх явитись на мітінґ і вирівнати свій довг. Хто не явиться або не повідомить уряду, а довгує за два місяці, буде суспендований. Тому ще раз проситься прийти на час і вирівнати залеглість. — Ю. Литвинець, предс.; Ст. Павлюкович, кас.; Р. Чолій, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 229, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Кождий член має явитись і заплатити свою вкладку, бо відділ за нікого не буде засилати. Напоминається суспендованих членів, щоби заплатили свої залеглости найдальше до 25 с. м., бо інакше будуть виключені. — І. Тарас, пр.; П. Дочич, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18 жовтня, в годині 3-тій пополудни. Збори тому відбудуться в неділю, бо секретар і касієр в суботу є заняті. Проситься всіх членів прибути на сі збори в означенім часі. Рівнож проситься всіх членів старатися поплатити свої вкладки на час, щоб було чим заплатити до У. Н. Союза, щоби не суспендовувати нікого. — Василь Павлишин, гол.; Стефан Петрашук, кас.; Роман Рубльовський, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 2-ій пополудни, в гали як звичайно. Обовязково кождий член має явитись на мітінґу, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. В тім місяци будеться вписувати старших і дітей до Бр. і У. Н. Союза без оплати вступного, тож використайте нагоду. Не явившийся член на мітінґу підлягає карі після ухвали. — А. Гнанів, секр.

ҐЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 1-ій пополудни, в Юніон Гали, ч. салі 4, 2-гий поверх, на Норт Вайомінґ ул. Проситься всіх членів явитись на мітінґу, щоби було з ким обрадити деякі важніші справи, а особливо пригадується довгуючим членам, щоби прибули і вирівняли свої залеглі місячні вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Стефан Глинянський, рек. секр.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, по Сл. Божій, в гали на кат. церкви. На мітінґу повинен явитись кождий член. — Павло Володка, секр.

ТАВНТОН, МАСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в Толарській Гали, 14 Мейпл Еве. Проситься всіх членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. — І. Пашковський, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 1-ій пополудни, в гали від. ч. 1929 Вестмінстер ул. На сей мітінґ повинні явитися всі члени, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Д. Лободяк, предс.; М. Свідер, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 17 жовтня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній, 127 Парк ул. Проситься всіх членів прибути на час, а довгуючі мусять прибути на сі збори і заявити, коли своїх залеглостей не платять, бо в противнім разі поступиться з ними після статута У. Н. Союза. — К. Марущак, предс.; Н. Рошка, кас.; Й. Децембер, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє членів, що триквартальний мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 5-тій ввечір, в гали церковній, 135 Грінлів Еве. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо є багато важних справ до полагодження. — В. Карій, предс.; С. Панасюк, кас.; С. Корільчак, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в гали Клюбу, 29 Джексон улиця. Кождий член обовязково має прибути на сей мітінґ і забрати собі фотографію. — В. Мандзій, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 1-шій пополудни, в домі Укр. Ам. Горожан на Франклін ул. Проситься всіх членів точно на час прибути. — Волод. Сесій, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 18 жовтня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Домі, 847 Норт Франклин ул. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ. На деннім порядку нарад є недокінчені справи і одна нова дуже важна справа. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати свою залеглість. — Ілько Савчин, секр.

ПАСАЯК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18 жовтня, в годині 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому, 257 Говл Еве. Проситься усіх членів прийти на ті збори, бо є багато справ до полагодження. Треба буде вибрати робітників на баль масковий 21 листопада. Проситься членів принести тих 50 ц. за тікет. Товариші і товаришки, хоч часи тяжкі, але ми мусимо щось робити, шукати способів, щоб наша каса не була порожна. Нині безробіття і в нас є члени, котрі не можуть що місяця точно платити, отже просять, щоб за них з каси заплатити. Ми помагаємо, платимо за них вкладки, але памятайте, що наша приповідка каже: „з порожного не наллєш". Довгуючі члени, котрі не вирівнають своїх залеглостий, або не будуть просити з каси кредиту, будуть суспендовані. — Вол. Лелет, предс.; Пазина Юсипчук, кас.; Мих. Федорів, фін. секр.

Професор вийшов на залізничій стації з вагона й хоче затямити собі число свого переділу. Відчитав число „1492" та повторяє собі, щоб затямити: „Відкриття Америки! Відкриття Америки!" Та як прийшлося всідати до вагону, забув усе. В розпуці бігає здовж поїзду й питається:

— Пане кондуктор! Ах, пане кондуктор! Коли Колюмб відкрив Америку?

—o—

Багато важніше.

Директор банку (переглядає папері касієра, якого хоче прийняти): Ваші папері всі в найліпшому порядку, та...

Касієр (перериває): Я можу теж дати, коли пан директор бажають собі, поручаючі посвідки.

Директор: Добре, добре, та чи не маєте ви на тілі якогось спеціяльного знаку, бородавки або щось подібного?

ЗА ІДЕЙНЕ НАСЛІДСТВО ПО ПОК. В. ЛИПИНСЬКОМУ.

—o—

Комунікат найближчих співробітників Покійного.

Львівське „Діло" дістало від групи найближчих ідейних товаришів і співробітників пок. Вячеслава Липинського „Комунікат Братства українських Клясократів-Монархістів, Гетьманців" з проханням опублікувати його на сторінках згаданого часопису, що „Діло" з пошани до памяте Покійника й зробило. Цей комунікат звучить дослівно так:

„Після розвязання Українського Союза Хліборобів Державників пок. Вячеславом Липинським заснувалося в днях 27—29 вересня 1930 р. з ініціятиви і під проводом пок. Вячеслава Липинського, як духового провідника клясократичного руху на Україні, Брацтво Українських Клясократів-Монархістів, Гетьманців, зложене з випробуваних у віддаsucc ности своїй ідеї і близько до Покійного стоячих людей.

„Під проводом бл. п. Вячеслава Липинського Брацтво взяло на себе не тільки завдання зберігати чистоту ідеї, якої творцем був Покійний, але і переведення її в життя клясократичною методою т. зв. перевихованням українського громадянства і піднесенням його морального та політичного рівня в дусі клясократичної ідеї на те, щоби покласти трівкі підстави під будуче здійснення ідеї клясократичної держави на Україні.

„Згідно з останньою волею пок. Вячеслава Липинського „Брацтво Українських Клясократів-монархістів, Гетьманців" перебрало дальше ведення цього діла як духову спадщину, завіщану йому його великим духовим провідником. Розуміючи, що органічне перероєння українського громадянства клясократичним духом є питанням впертих і важких змагань на протязі довшого часу, Брацтво не привязує під цей час ваги до масового, і тому поверховного, ширення своїх ідей, зосереджуючи свою теперішню діяльність на підбиранні, виховуванні та кристалізуванні тих елементів зпоміж українського громадянства, які згідно зі своїми природними заложеннями до органічного восприйняття цих ідей надаються.

„Остерігаючи громадянство перед особистими акціями, які серед нього ведуться під покришкою монархізму, „Брацтво Українських Клясократів-Монархістів, Гетьманців" не привязує ваги до того роду акцій, між іншим теж і до особистої акції бувшого гетьмана Павла Скоропадського, наскільки вона обосновує себе одною лише гльорифікацією особи бувшого гетьмана і гетьманщини з 1918 р.

„Але, якщо акція бувшого гетьмана Павла Скоропадського буде використовувати память пок. Вячеслава Липинського й авторитет його ідеї для своїх особистих і партійних цілей, то „Брацтво Українських Клясократів-Монархістів, Гетьманців", щоби різко відмежувати свою ідею від того роду практик, буде, йдучи слідами свого Духовного Провідника, пок. Вячеслава Липинського, цю акцію безпощадно поборювати.

„За діяльність українського клясократично - монархічного гетьманського руху відповідають перед українським громадянством:

Володимир Залозецький, в. р. (Берлін), **Микола Кочубей** в. р. (Брукселя), **Василь Кучабський** в. р. (Берлін), **Роман Метельський** в. р. (Прага), **Михайло Савур-Ципріянович** (Бадеґ, Австрія)".

ТАРЗАНІВ СИН.

(62)

Рік проминув скоро для Меріем. Вона чулася в родині незнайомого, що її привів сюди, як при свому батькові й матері. Меріем мала вже 16 літ віку, а на вигляд була принаймні 18. Вона навчилася носити європейське убрання. Воно їй дуже пасувало, а чорне кудряве волосся на голові та гарна краска її шкіри на лиці з дуже гарними рисами його робили з неї дуже цікавий клясичний тип дівчини.

—o—

Жила вона тут добре й вже її не тягнуло так, як раніще, в джунглі. Вона звикла до вигод цивілізованого життя. Та не мала спокою душевного. Кождої години вона думала про свого Корака й все сподівалася, що він нарешті знайде її. Незнакомець навіть посилав своїх людей, щоб відшукати Корака. Вони знайшли селище Ковуда, про яке розказала їм Меріем. Але слідів Корака не знайшли.

—o—

Для Корака минув довгий тяжкий рік у джунглях. Він уже не мав надії, що Меріем жива. Він упевнився в її загибелі ще тоді, як напав був на селище Ковуда з малпами і знищив його. Свій час він проводив у мадрівні по джунглях, у полюванню, або приходив до малп Акута й разом з ними жив. Іноді він виходив геть поза джунглі в гори, де жило мирне племя дикунів, яке завжди радо приймало до себе Корака.

—o—

Та найбільше часу він проводив з Тантором, великанським слоном, що був справжнім панцирником у джунглях. Корак часто стрічався з ним і поволі здружився. Корак був дуже цікавий розпізнати життя цього найбільшого мешканця джунглів і часто йому діставав з високих дерев ріжні овочі. Слон також привик до Корака й вони подружилися так, що на поклик Корака слон приходив до нього кождого разу.

—o—